

És pedig nem áll meg ez a tétel azért, mert tételes törvény, a nyiltparancs 19. §. mondja ki érvénytelennek a szóban forgó zálog és nem kölcsönszerződést.

Tehát érvénytelen és nem felbontható szerződésről van szó. Mindezekért tehát a „hitelező sem követelheti a szerződés felbontását, hanem vissza követelheti az érvénytelen szerződés alapján kölcsön adott pénzt.”

Ugy gondolom, hogy a fennebbiek elmondása legalább is kétséssé teszi a döntvény álláspontját, azonban nem hagyhatom említés nélkül azokat a veszélyeket, a melyeket jövőre az magában rejt.

Maga a döntvény konkludál annyit, hogy a szerződés a mellékszerződés érvénytelen volta miatt felbontható.

Kérdem tehát, hogy egy főbb bíróság miért akarja lehetővé tenni érvénytelen (szerinte felbontható) szerződések létrehozatalát?

Miért akar rendszeresíteni oly jogviszonyokat, a melyek legalább is nem tiszták?

Miért akarja kötelezni a telekkönyvi hatóságokat arra, hogy bekeblezzenek előre látott érvénytelen (felbontható) szerződések?

Miért engedi ezen zálogjog szerzési lehetőség kilátásával felbátorítani a tiltott kamatok szedését, szóval az uzsoraüzletet?

Hisz hogy ha az uzsorás látja, hogy a bíróság a zálogszerződést úgy minősíti, hogy annak a fő része a kölcsön szerződés és a kamatok iránti a mellékszerződés és hogy ha tudja, hogy a főszerződése érvényes még zálogjog szerzésére is, akkor csak rövid idő kérdése, hogy az uzsorás tőke erre a spekulációra veti magát és rövid időn tele lesz az ország ezzel a spekulációval és a bíróságok el lesznek halmozva oly perekkel, a melyeknek alapjai bekeblezéssel sanctionált érvénytelen (felbontható) zálogos szerződések.

Mindezek pedig a királyi közjegyzőket is érdeklik, mert most már e döntvény után az eddig érvénytelennek ismert szerződések csak felbonthatókká deklaráltak, nem tagadhatják meg oly ügyleteknél közreműködni a melyeket eddig a törvény és csaknem 50 éves gyakorlat érvényteleneknek ismert.

KÖZJEGYZŐK LAPJA

Szerkeszti SCHILLING RUDOLF, budapesti kir. közjegyző.

KIADJA A MAGYARORSZÁGI KIRÁLYI KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, fél évre 3 frt.	Megjelenik havonként 2-szer	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Váci-körút 19.
--	--------------------------------	---

TARTALOM: A nyugdíjintézet kérdéséhez. *Divéky Agost*, kir. közjegyző, Alsó-Kubin. — Végrendeletek kezelése. — A calaisi közjegyzői iroda értéke. — Az 1894. XVI. t.-cz. 94. szakasza. *Adler Vilmos*, kir. közjegyzői helyettes. — Kiterjed-e az örökbefogadási szerződés hatálya az örökbe fogadott leszármazóira? *Dr. Szily Ferencz*, kir. közjegyzői helyettes. — „Lendületes Gondolatok”.

A nyugdíj-intézet kérdéséhez.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A „Közjegyzők Lapja” 6. sz. tett felhívásra „a nyugdíj-intézet” kérdésében, nézetemnek a következőkben adok kifejezést:

1-ször a nyugdíjintézet életbeléptetésének okvetlen szükségességét látom és kár, sokaknak kipótolhatlan veszteség, hogy az 24 év óta még nem létesülhetett; pedig, ha minden közjegyző ki-neveztetésének évében a nyugdíj-alapra p. o. 200 frttal s utána következő éveken át 100 frttal hozzájárul, már ma kamatok nélkül is egy fél milliomos alaptőke állhatna fenn, melynek jövedelme, tekintettel arra, hogy minden közjegyző állását minél tovább megtartani iparkodik, így csak kivétel néhány perczentje juthatna nyugdíjhoz, s azt is aligha soká élvezné — elegendő lett volna a gyakran sanyaruságba jutó özvegyek és árvák felsegélyezésére, s nézetem szerint inkább a közjegyzők özvegyei és árváira birna a nyugdíj áldásos kihatással, midőn a jövedelmi források kiapadnak.

Magam is többször fürkésztem annak okát, hogy miért akadt meg az évek előtt megindított ez ügybeni mozgalom, holott a Királyhágón-tuli kartársak s a budapesti kamara, illetve a közjegyzők országos egylete is külön-külön javaslattal állott elő, s mindkettő elejtetett nézeteltérés és calculus meg nem állapitha-

tása végett — holott ez utóbbi amugy is esélyektől függ — s holott az elmaradt nyugdíj-alap helyett egyesek életbiztosításának évi járuléka több befizetést igényel s csak is egy kisebb muló tőkére, melynek kamatai a nyugdíjélvezetnél kisebbek s a mellett rövid idő alatt a tőkét is felemésztik — arányban nem áll az existenzia biztosításához.

Sajnos, de a tapasztalat mutatja, hogy a kartársak közt nincs még megszilárdítva azon kötelék, melynek az egész kart, mint egy koszorút összetartani kellene, nem fejlődött ki még eléggé azon érdeklődés, melynek nemcsak a magán, de közérdeklődésé fejlődnie kellene, hiszen még sok kartárs nem is tagja az országos egyletnek, sőt a köztünk levő szellemi kapcsot, a hézagot pótló „Közjegyzők Lapját“ mint az abban említettik — sem fizeti elő; ezen érdeklődés hiányában az egyesek buzgalma gyakran kárba is vesz; de úgy vagyunk vele, mint a parochusok, az egyik jól javadalmazott parochiával, a másik szegény ekklezsia mellett; némelyik nem törődik a gyengébbel, míg ez küzdelemre van utalva, a kartársak között csekély az érintkezés, a vidékiek mintegy izoláltan itt-ott még szomszédjukat sem ismerve állanak, nehézkes az egymással ismerkedés, az eszmék kicserélése s a tettnél az összetartás.

Mi idősebbek, a kik az intézmény életbeléptetése óta áttörtük a jeget és egyengettük az utat a jövő kartársak részére, talán azt mondhatnánk, „nekünk már alig, vagy nincs is kilátásunk a megérdemelt s megnyugtató nyugdíjra, törődjenek avval a fiatalabbak“ — és még is óhajtjuk a kar érdekében annak mielőbbi létesítését, — nem tudni mily áldást hozó lehet arra, vagy elhunyt folytán családjára, — a ki ma jobb viszonyok közt — a jövővel foglalkozni nem akar! sőt nincs kizárva, hogy az idősebbek is ne juthatnának az élvezethez, ha a hiányzó befizetéseket pótolnák, melyeket az életbiztosításokra fektetett eddigi befizetéseknek áttételével is lehetne eszközölni.

Csak dicsérni lehet az ez ügybeni buzgólkodást s kívánom, hogy mielőbb sikerre vezessen, hisz voltak esetek, a hol a dus javadalmu közjegyző elhunyt után, az özvegy az orsz. egyletbe fordult temetési költségek felsegélyezése végett, kell-e ehhez commentár?

2-szor. A bélyeg felhasználása utáni perczentnek a nyugdíj-alapra való fektetési módját igen alkalmas és érett ideának tartom,

mint mellékes jövedelmi forrást; hisz ha az orsz. egyleti tagság, melynek az alakuló közgyűlésen 12 forintra való megállapításának 6 frt ellenében — magam voltam kezdeményező szónoklója — már is tekintélyes összeget tesz ki, mily szép összeget hozhat majd egy nagyobb jövedelmi ág évek után.

3-szor. A nyugdíjalaphoz való hozzájárulását, s a nyugdíj-szövetségbe való belépést azonban minden közjegyzőre, már kineveztetése után kötelezőnek kimondatni vélem, e nélkül nem volna egy rendszeres nyugdíjintézet létesíthető, ellenben bizton s csak a módozatok és számítások megállapítása foroghatna szóban.

Midőn nézetemnek ily terjedelmesen adtam kifejezést, maradtam kartársi üdvözlettel

Alsó-Kubinban, 1899. márczius 18-án.

Divéky Ágost, kir. közjegyző.

Végrendeletek kezelése.

Iroda vizsgálaton alkalmam volt a többek közt megfigyelni egy gyakorlatot a végrendeletek kezelése körül, a mely gyakorlat hibás, de nem csak hibás, hanem meg nem engedhető.

Láttam, tudniillik, nyílt irásbeli végrendeleteket a közjegyzőhöz intézett beadványok mellékleteként a közjegyző irattárán őrizet alatt. A beadvány a letéti jegyzőkönyvet pótolta, és a gyakorlat az, hogy a beadványnak a közjegyző ügyszámot ad, ügykönyvére bevezeti és letétként kezeli. Véleményem szerint ez a gyakorlat teljesen helytelen és abból keletkezett, hogy valaki, a ki azt a gyakorlatot elkezdte az 1874. XXXV. törvényczikk 106. §. rosszul értelmezte és mások ezután folytatták a nagyon kényelmesnek talált hibás gyakorlatot.

A fél a közjegyzőnek megőrzés végett csak egy esetben adhat át levél elküldése mellett végrendeletet, akkor tudniillik, ha a végrendelet le van zárva és ez esetben a közjegyző elfogadhatja a lezárt végrendeletet, legyen annak a küldője akár maga a végrendelező, akár valaki más, és az esetben úgy kezeli, mint bármely más egyszerű letétet, erre, de csak ennyire és nem többre jogosítja a felet és a kir. közjegyzőt a 106. §.

Van egy más hibás gyakorlat a végrendeletek kezelése körül és ez általános, az előbbit nem tudom, hogy az-e, de ezt a mit

most elmondandó vagyok, mindenütt így és egyformán hibásnak áttam.

Ez a második hiba s gyakorlat az, a mikor az 1876. XVI. tcz. 23. és 24. §-ai értelmében tétetik le végrendelet a királyi közjegyzőhöz.

A törvény 24. §-a azt rendeli, hogy „a végrendeleten és boritékon keresztülhuzott zsinorral a végrendelet a jegyzőkönyvhöz füzendő s a zsinor úgy a jegyzőkönyvhöz, mint a végrendelet boritékához a hivatalos pecséttel s ha a végrendeletkivánja, az ő pecsétjével is hozzácsatolandó.“

Ezen törvényszakasz utasítását teljesítendők, a közjegyzők elévesznek egy közönséges levélboritékot, abba a végrendeletet beleteszik, leragasztják és tüvel keresztül varrják és ekképp a zsinort a végrendelet és a boritékon is keresztül huzzák, azután lepecsételik.

Már most a hiba abban rejlik, hogy az ekkép átfüzött összevarrt végrendelet fel nem bontható egyébként, mint hogy az azt a jegyzőkönyvhöz hozzákötő zsinor elvágatik, a minthogy ez így is történik minden egyes esetben, a mikor a végrendelet kihirdetés végett a bíróság elé kerül. Már pedig a zsinor elvágatván, azonnal megsemmisítetik az a testi bizonyíték, a mi eddig minden kétséget kizárólag tanusította, hogy ez ugyanazon irat, a melyet mint végrendeletét a fél a közjegyzőnek átadta, a melyet a közjegyző a jegyzőkönyvhöz füzött, a melyet egész addig ő őrzött és a melyet épen és sértetlenül kihirdetés végett a bíróságnak átadott. Nem azt mondom, hogy a zsinor átvágása után mindezek a körülmények kétségessé lesznek, mert hát lehet, hogy nem is vonatnak kétségbe, azt sem mondom, hogy mindezek a körülmények a zsinor átvágatván, kétségbe vonás esetében egyébként nem lennének bizonyíthatók, csak azt, hogy egy oly testi bizonyíték semmisítetik meg, a mi épen fenmaradván, sem kétség nem merülhetne fel, sem más bizonyítékra nem lenne szükség.

A zsinor átvágása által és miatt még egy hibás szokás kapott lábra, az tudniillik, hogy a letéti jegyzőkönyv elválasztatik a végrendelettől és a végrendelet a bíróságnál marad, a jegyzőkönyv a közjegyzőnél, tehát egy hivatalos actust bizonyító iratrészek két helyen őriztetnek. Mindebből foly még egy harmadik hibás szokás, az tudniillik, hogy az eredeti végrendelet nem marad

a közjegyző őrizete alatt, hanem a bíróság veszi további őrizet alá.

Már pedig az 1874. XXXV. tcz. 85. §-a szerint a közjegyző által eredetiben őrzött végrendelet kihirdetés után további megőrzés végett a közjegyzőnek adatik vissza. Az 1894. XVI. t. cz 29. §-a szerint pedig:

„A királyi közjegyző vagy királyi járásbíróság által felvett közvégrendelet és a királyi közjegyzőnél letett végrendelet a kihirdetésről felvett jegyzőkönyvhöz hivatalból hitelesített másolatban csatolandó. Az eredeti megőrzés végett a járásbíróság iratai között marad s illetőleg visszaadandó a közjegyzőnek. (1874. XXXV. tcz. 85. §.)

Minden más esetben a végrendelet eredetije csatolandó a jegyzőkönyvhöz.“

Világos tehát, hogy törvény szerint minden a közjegyző őrizete alatt tartott végrendelet kihirdetés után is a közjegyző által lenne megőrizendő.

Pedig hát az e hibák okát képező zsinór átvágása elkerülhető; én ugyanis így járok el:

A jegyzőkönyvet kinyitom, abba belehelyezek egy iv papírt (a boritékot), erre reá a végrendeletet szintén kinyitva, azután a három vagy több iv papírt rendesen összefüzöm, még pedig akképp, hogy a zsinór végei kívül maradjanak. Ezután összehajtom külön a végrendeletet, még pedig úgy, hogy a varráson alul és felül eső részt egész szélességében, a hogy az iv nyitva van, befelé hajtom, azután az iv hajlásánál össze és azután még egyszer kettőbe, hogy oktáv alakot nyerjen. Ezután a közbül helyezett tiszta iv papírból megcsinálok a boritékot, egész közönséges régi hivatalos boritékot és ezt belől lepecsételem. Végül pedig a zsinor egyik végét kívülről behuzom és a boritékhoz pecsételem, azokkal a pecsétekkel, a melyek egyszersmind képezik a végrendelet boritékjának külső pecséteit. A zsinor másik végét kívül a jegyzőkönyvhöz hozzápecsételem.

Egy ily módon füzött és pecsételt végrendelet kihirdetés alkalmával ollóval kinyitható a nélkül, hogy akár a pecsétek megsértessenek, akár pedig a zsinór elvágása szükséges legyen. A végrendelet pedig egész alakjában kinyitható és szabadon olvasható lesz.

S. R.

A calaisi közjegyzői iroda értéke.

Franciaország a közjegyzőség tulajdonképpeni hazája, ott a közjegyzőség már 1791 október 6-án (11-ik év Ventôse 25.) kelt törvénnyel szerveztetett, a mely törvény módosításokkal ma is érvényben van.

Tehát több mint 100 éve életben van Franciaországban a modern közjegyzőség és hogy milyen jólétben él, annak illusztrálására szolgálhat a Donai felebbviteli bíróságnak 1896 május 16. kelt ítélete, mely egy volt és egy új közjegyző között, a közjegyzői iroda eladása feletti vitás ügyletet intézi el.

Azt hiszem, nem lesz érdektelen a kartársak előtt, ha ezen ítélet főbb adatait röviden közlöm.

A per azért keletkezett, hogy D . . . . calaisi közjegyző eladta irodáját 1886 szeptember 13-án V . . . . közjegyzőnek 400.000 frank vételáron.

A vételár kiszámításánál alapul lett véve az utolsó öt év átlagos jövedelme, a melyet az eladó mutatott ki. Az évi jövedelem 100.867 frankkal volt kimutatva. Ugy látszik azonban, hogy a vevő megcsalva érezte magát és már 1888-ban vételár-leengedést követelt, a mibe eladó bele is egyezett és a vételárat 50.000 frankkal leszállította. V . . . . azonban 1891-ben a bírósághoz fordult a vételár mérséklése miatt és az így keletkezett pert döntötte el a fennebb hivatkozott ítélet.

V . . . . kérését azzal indokolja, hogy D . . . . a jövedelem kimutatásánál alapul felszámította azokat a jövedelmeket is, a melyeket a tarifaszerű jogosult díjakon felül szedett be. Kér azért szakértők meghallgatását és azok véleménye alapján a vételár leszállítását.

V . . . . panaszában nyolcz tételben sorolja fel sérelmeit és ezek a tételek a legérdekesebbek, mert ezek világot vetnek a francia közjegyzők agendájára és jövedelmeikre.

A boulognei polgári elsőfolyamodású bíróság V . . . .-t panaszával elutasította és felebbezés folytán került az ügy a nevezett felebbviteli bírósághoz, a mely a nyolcz panaszpontot részletes megvizsgálás tárgyává tette és V . . . . kérésének részben eleget tett.

A panaszpontokra az ítélet a következőkben nyilatkozik:

Az első pont (bírói eladások);

„Tekintve, hogy a bírói eladások a jövedelmek kimutatásában hetvenegy számban szerepelnek 1,438.000 frank tőkével, a melyek után a díjjövedelem 29.503 frk 15 cmal van felszámítva, holott törvényesen csak egy százalék számítható és így a felszámítás konstatálva van, tehát a legmagasabb számítás szerint sem vehető többre ezen jövedelem 14.390 frknál.

Tekintve azonban, hogy az iroda könyvei és egyéb okiratai megvizsgáltván, kitünt, hogy a hetvenegy ügyben tényleg a bevétel nem volt több 10.464 frk 80 cnál. Következésképpen tehát a 29.503 frk 15 cmal felszámított összeg 19.038 frk 35 c. nagyobbítást szenved.“

A második pontra (ingó eladások).

Tekintve, hogy az ingó eladásoknál realizált tőke 763.836 frankra emelkedett és hogy a díjtételek 15.476 frank 10 cent-re a törvényes 20%-al megfelelnek a tarifa szerinti összegnek és így e pontnál nagyobbítás nem fordul elő; tehát ez a második panasz pont visszautasítandó.

A harmadik pontra (a leltárak, kötvények stb. szabálytalan dijszabása).

A mi a leltározásokat illeti, kitünt, hogy 233 leltár után szabálytalanul 9977 frank 80 cent vétetett be, holott törvényesen csak 1654 frank 70 cent-et lett volna szabad D . . . . nek felszámítani, ez okból itt 8.326 frank 10 cent-el nagyobbítás fordul elő.

A mi a többi czimeken e pont alatt tett panaszokat illeti, azok nem igazoltattak.

A negyedik pontra (különböző ügyletek) tett panaszok nem igazoltattak.

Az ötödik pontra (bank-ügyletek).

Tekintve, hogy 1231 ügyben 11,770.000 frank tőkéből van szó és hogy az összeg helyessége nem kifogásoltatott és tekintve, hogy ha igaz is, hogy D . . . . ezen ügyleteknél némely féllel szemben veszélyes feltételek mellett is engageálva volt és hogy ez, ha közjegyzői szempontból bírálat tárgyát is képezheti, mindazonáltal ebből nem következik, hogy börseügyletekbe bocsátkozott volna. És hogy V . . . . vele tárgyalván, ismerte az irodának ezen helyzetét, minthogy ott ő jelölt és fivére alkalmazva volt Továbbá, hogy V . . . . tudhatta, hogy Calaisnak azon időszak alatti felvirágzása csak időleges lehetett és hogy a jövőben keve-

sebb transactió fog létre jöhetni, mert a virágzásra már 1885-ben krízis következett, a mely tovább tartott, mint a hogy előre látni lehetett. Tehát ezek miatti panasz nem indokolt, annál kevésbé, mert D . . . már elengedett 50.000 frankot a vételárból.

A hatodik pontra (az irodaszemélyzetre költség).

Tekintve, hogy az e czim�ni kiadások 18.000 frankkal vannak felvéve, holott kimutatott, hogy tényleg 18.778 frank 55 c-ra rugtak, minthogy az iroda értéke a tiszta jövedelem alapján állapítható meg, csak számba veendő az évi 778 frank 55 c. kiadási többlet, a mi öt évre 3892 frank 95 c-t teszen ki.

A hetedik pontra (hátralék-díjak beszédése.)

Tekintve, hogy D . . . irodájának eladása alkalmával 16.692 frankban mutatta ki a behajtandó hátralékokat, és hogy V . . . azt állítja, miszerint azok valóságban többet tettek és ezt azzal bizonyítja, hogy ő maga 1886—1891. 41.418 frankot vett be elődje számára.

Tekintve, hogy D . . . nem szüntette meg 1886. szeptember 13-án a működését, hanem utódja megérkeztéig folytonosan működött és hogy az ezen idő alatt felvett okmányok után járó díjakat részben V . . . vette fel és hogy ezek a díjak nem lehettek felszámítva 1886. szeptemberben, mert akkor még nem állottak fenn — jelentékeny összeggel szerepelnek a V . . . által felhajtott 41.418 frank összegben.

Tekintve továbbá, hogy ez a körülmény már 1888. december 14-én, mikor a vételár 350.000 frankra szállított, már tekintetbe vétetett, ezen kifogásnak helyet adni nem lehetett.

A nyolczadik pontra (semmis ügyletek).

Tekintve, hogy V . . . állítása szerint negyvenöt okmány, melyek díjai számításba vétettek, semmisek volnának, mert 16 azok közül nincsen mindenik fél által aláírva és a többi huszonkilenczben pedig egy irodabeli jelölt szerepel kötelezett gyanánt.

Tekintve, hogy a 16 alá nem irt akta végrehajtott és kifogások tárgya nem volt és így az azok után számított díjak a kimutatásban joggal szerepeltek.

Tekintve, hogy a jelölt által kiállított okiratok szabálytalanok, az azok után számított 1440 frank 82 c. díjak leszámítandók.

Tekintve tehát, hogy a kimutatott jövedelemből beszámítandó:

1. 19.038 frank 30 c. „bírói eladások“;
2. 8.326 „ 10 „ „leltárok és különbözök“;
3. 1.440 „ 82 „ „a jelölt által aláírtakat“.

Továbbá az irodaszemélyzet költségei czimén fel kellett emelni a kiadásokat 3892 frank 25 c-mal, mely összegek öt évre 32.698 frank 82 c-t tesznek ki, tehát egy évre 6539 frank 60 c.

Tekintve, hogy ezen jövedelemcsökkenés a felek közt 1886. szeptember 13-án létrejött megegyezés alapján és a szerint tőkésítve 26.158 frank 40 c-et teszen ki.

Ezen fennebbiek tekintetbe vételével a vételár 25.000 frankkal leszállítatik és végleg 325.000 frankban állapítatik meg.

V . . . szakértő alkalmazása iránti kérésével elutasítatik, mert a leszállítás után is 70.000 frank kimutatott évi jövedelem marad, a mi mindig megfelel a 325.000 frank vételárnak, az igazságügyminiszter által elfogadott árkiszámítási norma szerint.

Tekintve, hogy a bírónak a joga vita esetében megállapítani az eladott iroda árát a kanczalaria által szolgáltatott alapon a vételárnak 25.000 frankkal lett leszállítása indokolt és ez által mindkét fél jogainak elég van téve.

Az 1894. XVI. törvényczikk 94. szakasza.

A hivatkozott törvényczikk, mely az örökösödési eljárást szabályozza, feltétlenül kiváló, a gyakorlati élet követelményeit szakavatottan felölelő és áldásos alkotásnak mondható.

Nem is kívánok bírálatot gyakorolni felette, csak utalni akarok ezuttal a következő — csakis a gyakorlat tapasztalati útján észlelt — csekély hiányokra, melyek a 94-ik szakaszból kifolyólag — szerény nézetem szerint — kiegészítendőek, illetve kiigazítandók lennének.

Szerintem ezen utalás nemcsak joga, hanem egyuttal kötelessége a közjegyzői pályán működő egyénnek akkor, midőn a hiányok első sorban az államkincstárnak és másod sorban a kir. közjegyzői karnak jogos igényeit sértik.

A 94-ik szakasz megengedi, sőt imperative előírja, hogy a hagyatéki vágyon vagy annak egy része felett a tulajdonjog bizonyos esetekben az illető vevő s illetve más módoni elidegenítés folytán jelentkező jogutód javára közvetlenül bekebelezethessék,

Ezen vevő s illetve jogutód a jelzett kedvezmény következtében azon kellemes és reá nézve nagyon is fontos előnyt élvezi, hogy a hagyatéki tárgyaláson való megjelenése és a jogszerzést igazoló okiratnak a tárgyalási jegyzőkönyvhez való csatolása után szerzett tulajdonjoga minden további utánjárás, fáradság és költség nélkül bekebelezetetik.

A törvényalkotó testület e tekintetbeni intentiója nyilvánvaló lévén, legyen szabad egyedül azt megjegyezni, hogy ezen „kölségnélküli“ bekebelezés nem lenne megengedhető, mert ha rendes körülmények közt az érdekelt fél tulajdonjogát csakis külön költséggel járó kérvény útján és megfelelő bélyeglerovás mellett tudja bekebeleztetni, miért tesz kivételt ez irányban az örökösödési eljárás 94. szakasza?

Véleményem szerint két kategóriát kellene felállítani és kimondani, hogy az esetben, ha a tárgyalás alkalmával ilyen okirat a haláleseti iven megnevezett társörökös által csatoltatik és érvényesítettik, a szerzett tulajdonjog figyelemmel arra, hogy a családi transzaktiók a hagyatéki ügy teljes rendezésének keretébe esnek, igenis költség- és bélyegmentesen lenne bekebelezendő, míg minden egyéb esetben, midőn t. i. harmadik személy veszi igénybe a többször jelzett kedvezményt, a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvre felragasztandó lenne általa a különben szükségelt bekebelezési kérvény után járó bélyeg, vagyis a csatolt okirat tárgyát képező ingatlan értékéhez képest 36 krajczár, 75 krajczár, esetleg 1 forint 50 krajczár és a megfelelő számú felzetek bélyege is.

A hagyatéki ügyek 10-ed része az ugynevezett paraszthagyatékokból állván és ezen hagyatéki ügyek egyhármad részénél a 94. §. alkalmazást találván, a közvetlen bekebelezések után levonandó bélyegek évente tetemes összegre fognak rugni.

Azonban nemcsak az államkincstár, hanem a közjegyzői kar is szenved sérelmet a hivatkozott törvényszakasz által, mert ez egyrészt munkatöbbletet és idővesztést idéz elő a királyi közjegyzőre nézve, másrészt pedig semmiféle kártalanítást nem nyújt.

A hagyatéki ügyek legnagyobb része ugyanis, ha az előkészítés szabatos és megfelelő, könnyen és gyorsan letárgyalható; mihelyt azonban idegen harmadik személyek beleavatkoznak, a tárgyalás komplikálttá válik és mert a tárgyalási jegyzőkönyvhez illetően módon csatolt szerződések nagy része a zúgírások mű-

helyében felületesen és többnyire érthetetlen szövegezéssel készül, a királyi közjegyző aztán kénytelen a felekkel tárgyalni, azokat minden tekintetben utbaigazítani, az esetleges hiányokat és fenforgó ellentéteket kipótolni és kiigazítani és mindennek a jegyzőkönyvben kifejezést adni.

Mindez nagy, komoly munkát igényel, melynek teljesítése kell, hogy díjazásban részesüljön, mert hiszen a hagyatéki ügy teljes és korrekt befejezése igenis a kiküldött közjegyzőnek kötelessége, de hogy ő a hagyatéki ügy tulajdonképeni keretén kívül eső magánjellegű transzaktiókat is díjtalanul hozza rendbe, ez sem nem méltányos, sem pedig jogos követelés.

Az eddigi fejtegetéseimnek conclusiója tehát az, hogy a beavatkozó idegen fél, ki a hagyatéki tárgyaláson megjelenve magánérdekének figyelembe vételét czélozza és e czélt el is éri, bélyegget leróni és a királyi közjegyzőnek díjjait megfizetni köteles, utóbbiakra nézve megjegyeztetvén, hogy azok a vagyonértékhez képest méltányos fokozatban lennének szabályozandók.

Adler Vilmos,
sátoralja-ujhelyi királyi közjegyzői helyettes.

Kiterjed-e az örökbefogadási szerződés hatálya az örökbefogadott leszármazóira?

(Válasz: Dr. Kenessey Ferencz-nek.)

A „Közjegyzők Lapja“ 6. számában kartársam Dr. Kenessey Ferencz az örökbefogadási szerződés nem örökösödési szerződés czimű cikkemre reflectálván kijelenti, hogy ő ellenkező véleményen van.

Nem hagyhattam a kritikát szó nélkül egyrészt azért, mivel egyáltalán semmiféle döntő ellenérveket nem tartalmaz, másrészt azért, ne hogy ha'lgatásom annak lenne tanujele, hogy meggyőzetve érzem magamat.

A kritika ugyanis, a helyett, hogy az állításom mellett felhozott jogi érveket egyenként czáfolatba venné és sorra megdöntené, kikap egyet, a legelsőt közülök s annak a czáfolgatásával iparkodik kimutatni a felállított általános elv helytelenségét s a mellett czáfolatlanul hagyja a többi érvet, s közöttük a legfőbb, döntő érvet, mely szerint az örökbefogadott öröklésének jogczime nem a

szerződés, hanem a törvény, a melyből tulajdonképpen a többi érv logikai szükségszerűséggel következik és levezethető.

Kifogásolja továbbá a kritika azt, hogy állításaimat nem bizonyítom! Ez alatt ő úgy látszik a „tekintélyekre“ való hivatkozást érti. Ugy vélem azonban, hogy egy jogi tétel helyes indokolással és érvekkel is igazolható, mert ha csak mindig a tekintélyek által megállapított elvekre való hivatkozásból állna a jogtudomány művelése, az ugyan egy lépést sem haladna előre, s végre is a tekintélyekre való hivatkozás a végtelenig nem mehet, mert valakinek csak kezdeményezőnek is kellett lennie. A mi pedig bírói gyakorlatunkat illeti, ezt az elvet explicite kifejezve, hogy az örökbefogadási szerződés nem örökösödési szerződés, — nem találtam, erre az elvre csak különben is egyszerű logikai következtetéssel jutunk reá azon bírói gyakorlatunkban nem egy alkalommal kifejezett elvből kiindulva, hogy az örökbefogadott gyermek öröklése azonos a törvényes örökösök öröklésével, a mint azt alább, ha úgy tetszik, be is igazolhatom.

Igy Werbőczy H. K. I. R. 27. czim 4. §-ában így szól. „És az örökbefogadott atyafiakról és minden tekintetben ugyanezt kell értenünk és tartanunk, a kik is az elhunyt atyafinak törvényes utódai . . .“

A Curia szintén kimondá ez elvet! 2065|89. sz. határozatában illetve az indokolásban: „Tekintve, hogy a törvényes formák megtartásával örökbefogadott gyermek az örökbefogadó szülők hagyatéka felosztásánál a leszármazó egyenes örökösökkel egyenlő szempont alá esik . . .“ vagy a 4218|91. sz. határozatban illetve indokolásban „ . . . az örökbefogadott gyermektől ama jog, hogy az örökbefogadó szülők által alkotott végrendeletet, ha azt magára nézve sérelmesnek tartja megtámadhassa, meg nem tagadható, a mennyiben törvényeink szelleme és a törvényes gyakorlat szerint az örökbefogadott gyermek az örökbefogadó szülők irányában ugyanazon jogokkal s kötelezettségekkel bír, mint a törvényes házaszágból származott gyermek . . .“

De összes jogi iróink is kivétel nélkül az örökbefogadott gyermekeket a törvényes örökösök közt említik.

Ebből csak logikai szükségszerűséggel következik, hogy mindazon szabályok, melyek a törvényes öröklésnél alkalmazandók, az

örökbefogadottra nézve is állanak, miután utóbbi az örökbefogadás ténye által az örökbefogadó családjába bevételik.

Világos tehát, hogy az örökbefogadott öröklésének mérvét nem a szerződés, hanem a törvény állapítja meg, míg a szerződési örökösét egyedül és kizárólag maga a szerződés.

Hiszen maga Dr. Kenessey kartársam is ellentmond magának azzal a kijelentéssel, hogy az örökbefogadottat örökbefogadó a végrendelet-lételnél egyszerűen mellőzheti kitagadás nélkül is. Tessék ezt megkísérteni a szerződési örökösrel.

Ezen utóbbi érvet azonban a kritika annak igazolására hozza fel, hogy az örökbefogadott nem tekinthető törvényes örökösnek, a mit fenntebb már volt alkalmam megczáfolni. Ki kell azonban még jelentenem, hogy kartársammal e téren sem értek egyet, hogy elég az örökbefogadottat egyszerűen mellőzni, s nem kell kitagadni.

Mert ha elismerjük azt, a mit el kell ismernünk, hogy az örökbefogadott a törvényes leltármazókkal egyenlően örökösödik, el kell ismernünk az örökbefogadottnak a köteles részhez való jogát is. Ez következik a fentebb közölt 4218|91. B. Curiai határozatból is, mely az örökbefogadottnak jogot ad örökbefogadó végrendeletének megtámadására, már pedig érvényes végrendelet csakis a köteles rész sérelme miatt támadható meg. Elismeri e jogát az örökbefogadottnak Herczegh s Zlinszky is. Igaz, hogy vannak oly kuriai határozatok is, melyek csak akkor adnak örökbefogadottnak a köteles részhez jogot, ha ez az örökbefogadási szerződésbe határozottan bevételik, a mely gyakorlatot azonban helytelennek tartom, miután semmivel sem indokolható.

Végül még egy szót arra nézve, hogy Zlinszky az örökbefogadási szerződést örökösödési szerződésnek mondja. Erre Zlinszkyt azon téves felfogás vezette, hogy ő quasi az örökbefogadási szerződésnek két válfaját különbözteti meg. Egyiket, mely szerint egyszerűen a név, esetleg a nemesség ruháztatik át, a másikat, melylyel az örökösödési jog biztosittatik és ez utóbbit nevezi örökösödési szerződésnek. Ez teljesen hibás felfogás, miután modern jogi szempontból csakis egyféle örökbefogadási szerződés van, melynek célja, hogy örökbefogadott örökbefogadó családjába bevételik, melylyel szükségképpen együtt jár a törvényes öröklés, ha az külön kikötve nincsen is, miután

éppen az ellenkezőt kell kikötni, hogy örökbefogadott bár bevétetik a családba, de törvényes öröklési joga nincsen. Dárday egyébként a magyarázó jegyzetben meg is jegyzi: „ez nyilván összevetés az örökbefogadási szerződésnek az örökösödési szerződéssel“. S valóban oly szerződés, melyben egyéb nem foglaltatik, minthogy egyik a másik részére vagyonában az öröklési jogot biztosítja, nem is tekinthető örökbefogadási, hanem közönséges öröklési szerződésnek s az az örökbefogadási szerződések közt fel sem is említhető.

*

Ezután áttérek értekezésem tulajdonképpeni tárgyára, melyet a kritika szintén ellenérvül állított fel, hogy valjon az örökbefogadási szerződés kiterjed-e örökbefogadott leszármazóira? Ezt kartársam merész állításnak mondja s egy igazságügyminiszteri intézvénnyel érvel ellene, kénytelen vagyok ezzel szemben azon nézetemnek adni kifejezést, hogy az igazságügyminiszterium, mint a végrehajtó hatalom egyik közege, sem törvényalkotó, sem törvényt magyarázó hatalommal nem bírván — ha csak a törvényhozó hatalom erre külön fel nem ruházza — az intézvény nem egyéb egyszerű véleménynél, mely, úgy lehet, az illető előadónak, magánvéleménye volt, a vélemény azonban a jogalkotásra nézve nem irányadó, a joggyakorlatra nézve egyedül a kuria teljesülési döntvényei lévén irányadók a tételes jogszabályok mellett. Igaz ugyan, hogy az igazságügyminiszterium véleményét respectálnunk kell, de csak azért, mert a jóváhagyás tőle függ s ez ellen nincsen appelláta. Kérdés különben, hogy adott esetben nem-e az örökbefogadottnak az örökbefogadás idején már életben volt gyermekeiről volt-e szó? Különben is a jóváhagyás megtagadása a szerződés helytelen szövegezéséből következik, mely az örökbefogadás adta jogot quasi vagyonszerezésként tekint, mely mintegy átruházás tárgyát képezheti. Az örökbefogadás adta „jog“ épp oly kevésbé képezheti átruházás tárgyát, mint a törvényes öröklés adta „jog“ (ujabbi különbség a szerződési örökös és örökbefogadott között!) miután ez nem vagyoni, hanem állapotjog (status).

Tehát az örökbefogadás idején már életben levő leszármazót vagy szintén kifejezetten egyidejűleg örökbe kell fogadni vagy pedig arra az örökbefogadás hatálya át nem ruházható oly képen, hogy majd ha örökbefogadott meghal, ő fog annak jogaiba

lépni. Így értendő az igazságügyminiszterium azon határozata, hogy az örökbefogadás előnyei annak részére ki nem terjeszthetők, ki örökbefogadotti minőségben közvetlenül érdekelve nincs. És az igazságügyminiszteri véleménynek e tekintetben teljesen igaza van, a mely azonban a kritika ellenérvét még nem támogatja, mert az ezt félre magyarázta, de másrészt az általam felállított elvvel sem ellenkezik, hanem mint azonnal kifejttem, a mellett megáll.

Áll ugyanis a szabály, hogy az örökbefogadás csakis az örökbefogadott személyére terjed ki, tehát sem az örökbefogadott rokonságára, sem az örökbefogadás idején annak életben levő gyermekeire ki nem terjed s azoknak statusát (status familiae) meg nem változtatja, ehhez az utóbbiak kifejezett örökbefogadására lévén szükség. Ámde másként áll a dolog örökbefogadottnak az örökbefogadás után született gyermekeire nézve. A gyermekek ugyanis az apának a születés idején volt statusát követik, midőn tehát örökbefogadottnak statusa (status familiae) az örökbefogadás által megváltozott, illetve kiterjesztetett, az ezen változás után született gyermekek is szükségképpen az új statusát követik, ők is az örökbefogadó családjához tartoznak ipso iure, illetve annak tagjává lesznek a születés ténye által, csak úgy, amint ezt a törvényes örökösöknél látjuk. Ez is csak szükségképpeni logikai folyománya annak, hogy az örökbefogadott egy tekintet alá esik a törvényes örökösrel.

Hogy pedig a kritikának bizonyítékokkal is szolgáljak, a mennyiben őt érvekkkel meggyőzni nem lehet, a külföldi törvényhozásokból idézem a szász polgári törvénykönyv 2046 §-át. „Ist ein als Sohn Angenommener mit Hinterlassung ehelicher oder eine als Tochter Angenommene mit Hinterlassung ehelicher oder ausserehelicher Abkömmlinge vor dem Annehmenden gestorben, so bekommen diese Abkömmlinge den Erbtheil, welcher ihrem Vater oder ihrer Mutter gebührt hätte“ vagy még világosabban szól a német polgári törvénykönyv 1762. §-a: „Die Wirkungen der Annahme an Kinderstatt erstrecken sich auf die Abkömmlinge des Kindes. Auf einem zur Zeit der Vertragsabschlusses schon vorhandenen Abkömmling und dessen später geborene Abkömmlinge erstrecken sich die Wirkungen nur, wenn der Vertrag auch mit dem schon vorhandenen Abkömmlinge geschlossen wird.“
Kern Tivadar: „A magyar öröklési jog mai érvényében“ című

jeles munkájában az örökbefogadott leszármazóit szintén törvényes örökösöknek tekinti, sem a joggyakorlat, sem jogi iróink azonban e kérdéssel behatóbban nem foglalkoztak.

S ezzel részemről a vitát befejezettek tekintem.

Dr. Szily Ferencz,
budapesti kir. közjegyző helyettes.

„Lendületes gondolatok.“

(A „Jog“ 12-ik számából.)

Hézag a végrendelezési törvényben*).

Irtá: Gassner Béla, budapesti kir. közjegyző.

A „Közjegyzők Lapjának“ idei 5. száma azon nem várt ki-tüntetésben részesíti a „Jog“-ot, hogy annak idei 4. számából egész terjedelmében átvette a fenti czim alatt irt második cikket, persze nem a nélkül, hogy a pluralis majestatis kényelmes leple alatt a „Jog“ cikkének keserü igazságait nagy garral ugyan és rosszakaratu czélzatos személyeskedésekkel, de annál kevesebb szerencsével lerontani ne igyekeznék.

Erre a térre én „Pluralis“ urat követni nem fogom, mert sem a „Jog“-hoz, sem magamhoz méltónak nem tartom, hogy a lenéző kicsinylés hason hangjával viszonzzam „Pluralis“ urnak kifakadásait, mint a melylyel ő a tisztán tárgyilagosan felfogott és irt „Jog“ cikkére felelni jónak látta.

A „Jog“ cikkeinek nyíltan kiirt tendenciája abban az igyekvésben összpontosul, hogy az önhibáján kívül kézjegyet tenni nem tudó végrendelező javára helyreálltassék a jogegyenlőség az által, hogy ily testileg tehetetlen jogalanyoknak is legalább ugyanannyi jogvédelem biztosítottassék, mint a mennyit a tételes törvény még az analphabetának is nyújt — továbbá, hogy a szóbeli végrendelezésnek oly törvényes formája létesítettassék, mely az ily végrendeletnek időhöz kötött érvényét feltétlen erejüvé teszi és — elvégre is, de nem utoljára — hogy a közjegyzői hatáskör kibővítettassék.

Mindez — úgy gondolom — helyes és méltányos, jogos és üdvös törekvés, mely legelső sorban a jogkereső közönség érdekét

*) Ezzel e tárgy felett a vitát befejezettek nyilvánítjuk.

A „Jog“ szerkesztősege.

felsorolja, melyet tehát gáncsolni és mely alatt lappangó személyes érdeket kiszimatolni akarni, minden egyébre vall, csak tárgyilagosságra nem.

Azonban „mi“ (már tudniillik a „Jog“ cikkei) nem szoktuk a tárgyilagosság terét elhagyni, még a kérkedő tudálékossággal szemben sem és azt az irodalmi ellenfelet, ki nem harczol hasonlólag kizárólagosan tárgyi érvekkel, hanem subjectiv nézetekkel, ki meggyőzni nem tud, mert személyeskedik és meggyőzetni nem akar, mert öntelt: ilyen ellenfelet „mi“ (már tudniillik a „Jog“) cikkei legfeljebb olybá vehetjük, a mibe venni szokták azt a bizonyos makranczos fiut, kire csak az imént ad oculos rábizonyították, hogy rosszul tanulta meg a leczkékjét, de ki csak azért is — bögve bár, de nyakas elszántsággal — egyre hajtogatja, hogy ő bizony jól mondta el a mondókáját, csak azok, kik hallották, nem értik meg őt.

Hasonlag Pluralis ur. Ő sem enged „a világért“ sem akár egy szemernyit is az önalkotta teoriájából, egyszer csak azt hajtogatja, hogy a szóbeli végrendeletet sem mi esetre írásba foglalni nem szabad, mert hát az „elengedhetlen criterium“ s ime: alig egy néhány sorral alantabb már ő maga halomra felgyűjti a világ összes törvénykönyveiből kiirt megtámadhatlan bizonyítékait annak, hogy ugyancsak a szóbeli végrendeletet előbb-utóbb mégis, sőt minden esetre, ha másképpen nem, ugy a bíróság útján tanuvallomási jegyzőkönyv alakjában, de okvetlenül írásba foglalni kell, hogy egyáltalában érvényre jusson és örökké ne lógjon a levegőben.

Ilyeténképen tehát Pluralis ur önkezével maga agyonüti saját „criteriumát“. Isten neki -- fakeszt!

De egyébként is kár volt a sok tentáért, a melyet Pluralis ur elpazarolt arra, hogy azokat az öldöklő paragrafusokat a német codexből, az osztrák polgári törvénykönyvből, meg a Code Napoleonból kiírja, mert egy részt ugy is mindenki ismeri azokat, másrészt még senki „a világért“ nem tagadta soha, hogy ma napság érvényben levő tételes törvények szerint csakugyan a tanuk vallomásától függ a szóbeli végrendelet megállásának és tartamának bizonyítása; de hiszen éppen ezen gyakran káros állapotnak ujjaalkotását czélozzák a „Jog“ cikkei, a midőn bizonyos adott esetekben a „közjegyzői“ szóbeli végrendeletnek megengedhetőségét kívánják.

Éz pedig sem nem új, sem nem rendszerfelforgató kívánság, mert a végrendekezési jog kodifikálásának egyik régi alapkövére támaszkodik: a római jogszokásra, mely tudvalevőleg a „publicatio testamenti“-féle végrendekezési eljárásban, az arra illetékes magistratualis személy által a végrendekező részéről alá nem irt és épp oly kevésbé kézjegyzett szóbeli végrendeletet ugyancsak írásba foglaltatta és pedig a nélkül, hogy ezen írásba foglalás folytán a szóbeli végrendekezés minősége elváltozott volna, de igenis azzal a joghatálylyal, hogy az ilyképen coram testatore felvett szóbeli közvégrendelet legott teljes jogérvényel birt és pedig a végrendeleti tanuknak utólagos kihallgatása nélkül is, éles ellentétben a szóbeli magán végrendelettel, melynek később történt írásba foglalása (testamentum nuncupatorium in scripturam redactum) kétely esetében bizonyító eszköznek csak valamennyi végrendeleti tanúnak egybehangzó vallomása alapján tekintetett**).

A „Jog“ cikkei tehát egyebet sem akartak, mint reá utalni a mai tételes törvényünkben létező egyik hézagra és ez alkalommal megpendítették azon eszmét is, melynek segítségével ezen — Pluralis ur szerint is — tényleg létező hézagot gyökeresen és végképpen eltüntetni lehet.

De Pluralis ur ezeket — saját vallomása szerint — nem érti és habár kényszerűségből el is ismeri a „hézagot“, úgy mégis ezen folytonossági hiányt az ismeretes „éltesebb czipész“ módjára „záradéki felemlítésekkel“ inkább csak reperálgatni szeretné, sem hogy az véglegesen kiküszöböltessék oly új törvényes intézkedés által, a melyet ő nem ajánlott.

Igy persze nem érthetjük meg egymást, én részemről legalább mély sajnálattal ugyan kénytelen vagyok lemondani arról, hogy meggyőzem Pluralis urat az én nézeteimről, de megadással elviselem ezen „kellemetlenséget“ is.

Eszmét kérünk Pluralis ur, lehetőleg új és üdvös eszmét és ha olyat adni nem tud, úgy legalább ne tessék penészes tentatartójában belefűllasztani akarni oly korszerű kezdeményezést, a melyben ha nincs is benne sem új sem nagy eszme, de van benne talán mégis egy kis *lendületes gondolat!*

*

Adjuk e cikket minden megjegyzés nélkül. Szerkesztő.

***) Nem kívánom, hogy Pluralis ur ezeket nekem elhigye és azért arra utalom, hogy olvassa el Momsen, Vering, Windscheid és Tewes forrás-műveit, vagy ha türelme nem telnék, úgy Holtzendorf „Rechtslexiconj“-nak megfelelő tételeit.

EUROPA, Budapest.

KÖZJEGYZŐK LAPJA

Szerkeszti SCHILLING RUDOLF, budapesti kir. közjegyző.

•KIADJA A MAGYARORSZÁGI KIRÁLYI KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, fél évre 3 frt.	Megjelenik havonként 2-szer	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Váci-körút 19.
--	--------------------------------	---

TARTALOM: Nyugdíjintézet kérdéséhez. — Az örökösödési eljárás 55-hoz. — Az új örökösödési eljárás közjegyzői díjszabásának hiányai. Irta: Dr. Králik Árpád, kir. közjegyző. — Kérdés. — Hirdetés.

Nyugdíjintézet kérdéséhez.

I.

Duna-Szerdahely, 1898. márczius 30.

A „Közjegyzők Lapja“ tekintetes szerkesztőségének

Budapest, VI. Váci-körút 19.

Becsés lapja 2., 3. és 4. számaiban közzétett, egy közjegyzői nyugdíjintézet létesítésére vonatkozó eszméket mindenben helyeslem és elfogadom, azokat testestől-lelkestől pártolom és igyekezni fogok szerény hatáskörömben azoknak propagandát csinálni. A részletekre nézve egyelőre csak annyit: hogy a bélyegelárusítási százalékra vonatkozó propositiót minden nehézség nélkül tartom keresztülvihetőnek, egyletünknek egy a pénzügyminiszterhez intézendő kérvénye útján simán el volna intézhető a kérdés, nehezebb problema az ugynevezett önmegadóztatás, mert az 1880. évi LI. t.-cz. 10. §-ának olyatén kiterjesztő magyarázatát, hogy ez alapon a kamarák nyugdíjilletményeket kivethetnének tagjaikra — meg is engedve, nézetem szerint ott van az akadály, hogy a kamarák csak évről-évre határozhatják meg az illetményeket s így az állandóságnak és egyöntetűségnek a garantiája teljesen hiányoznék olyannyira, hogy az egyes kamarák tagjai nyugdíjilletmény címén esetleg nem egyenlő járulékokat fizetnének be s míg az első, második esztendőben mondjuk a budapesti kamara közgyűlése e czimen tagonként 20 frtot szavazna meg, a reá következő esztendőben kevesebbet, vagy pláne semmit sem volna hajlandó budgetjébe beállítani.